

The Comparison Of The 2018 Undergraduate Preschool Instruction Curriculum And Previous Curricula

Hikmet Zelyurt, Inonu University, ORCID ID: 0000-0001-5243-6496

Abstract

The present study aimed to comparatively analyze the undergraduate preschool instruction curriculum, introduced in 2018 in teacher training institutions, and the 1997 and 2006 undergraduate curricula. The document analysis method, a qualitative research approach, was employed in the study. The 1997, 2006 and 2018 undergraduate preschool instruction curricula developed by the Council of Higher Education were employed as the data collection instruments. Descriptive analysis technique was adopted to analyze the findings. The study findings demonstrated that the 2018 undergraduate preschool instruction curriculum differed from the 1997 and 2006 curricula. The number of compulsory field courses and total course hours in the 2018 undergraduate preschool instruction curriculum was lower when compared to the previous curricula. Especially in the 2018 undergraduate curriculum, it was observed that the applied course hours were lower when compared to previous programs, and the categories of certain courses included in the MB, GK and AE categories the previous programs were altered in the 2018 curriculum. Certain compulsory courses in the 1997 and 2006 curricula were included in the elective course category in the 2018 undergraduate curriculum. The names and content of certain the courses were changes in the 2018 undergraduate curriculum. It was observed that the number of elective courses was increased in 2018 undergraduate curriculum.

Keywords: Teacher training, undergraduate curricula, preschool instruction.

Suggested Citation

Zelyurt, H. (2021). The comparison of the 2018 undergraduate preschool instruction curriculum and previous curricula, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 22(2), 1452-1479. DOI: 10.17679/inuefd.975821

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 22, No 2, 2021
pp. 1452-1479
DOI:10.17679/inuefd.975821

Article type: Research article

Received : 29.07.2021
Accepted : 12.08.2021

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Teacher training programs provide guidelines for several processes such as the courses and course content in pre-service teacher training and learning-instruction activities. The basic teacher knowledge, skill and value requirements change based on current needs (Akarsu, Yilmazer, & Geçit, 2020). Changing life conditions alter the traits expected from the teachers, leading to changes in pre-service teacher training. After teacher training was transferred to the universities in 1982, Council of Higher Education (YOK) revised the teacher training undergraduate curricula in 1997, 2006 and 2018 in Turkey. The number of preschool teachers was 136 in 1923 (Çelik and Gündoğdu, 2007). Various methods were adopted to eliminate the pre-school teacher shortage until 1982. In 1982, teacher training institutions were reestablished within education faculties in universities (Eşme, 2007). In the 1998-1999 academic year, teacher training programs were reorganized by the YOK/World Bank Pre-Service Teacher Training Project (Doğan, 2005). In 2006, the curricula were revised due to the problems experienced in the 1997 revision (Usta, 2018). The program was revised again by the Ministry of National Education in the 2003-2004 academic year (YOK, 2007). The program was gradually started to be implemented to the freshmen pre-service teachers in the 2018-2019 academic year, revising the teacher training undergraduate course curricula and content in 25 education faculties. It was argued that the revision aimed to train teachers who are role models with moral and professional values. On the other hand, it was reported in the literature review, which was one of the methods adopted in the curricula revision, that the revision was based on the national and international literature in relevant fields of instruction, with a special focus on 21st century skills and competencies (Arduç, Taşkın Mutlu, 2020).

Purpose

The present study aimed to comparatively analyze the undergraduate preschool instruction curriculum introduced in 2018 and the 1997 and 2006 undergraduate curricula.

Based on this objective, the study aimed to determine the differences between the curricula and to provide guidelines for a future program revision.

Method

The document analysis approach, a qualitative research method, was adopted in the study to compare the 2018 undergraduate preschool instruction curriculum and 1997 and 2006 undergraduate curricula. Document analysis is employed for in-depth and systematic analysis of published documents. It is a systematic method employed to analyze and evaluate all printed and electronic material (Kıral, 2020). 1997, 2006 and 2018 undergraduate preschool instruction curricula were used as data collection instruments. The content of the documents was analyzed based on themes such as "Field Courses", "Vocational Knowledge", "General Culture", "Compulsory Courses" and "Elective Courses". Course names, theoretical and practical course hours and course periods were determined as analysis units. Descriptive analysis technique was employed in data analysis. In descriptive analysis, the predetermined data are classified, summarized and interpreted based on the themes. Causality is determined between the study findings (Karataş, 2015).

Findings

The analysis of the course hours, semester distribution of the compulsory field courses and the balance of theoretical and practical courses in 2018, 2006 and 1997 undergraduate curricula revealed that the total number of compulsory field courses in pre-school teacher education was 19 in the 2018 curriculum, 24 in the 2006 curriculum and 28 in the 1997 curriculum. The total theoretical course hour was 52 in the 2018 and 2006 curricula, and 70 in the 1997 curriculum. The total practice course hour was 24 in 1997, 22 in 2006 and 0 in 2018. The total hour of compulsory field courses in preschool undergraduate programs decreased in time. While certain field courses in the previous programs were removed in the 2018 undergraduate curriculum, new courses that did not exist in previous programs were added. The analysis of compulsory vocational course hours and the theory-practice balance in 2018,

2006 and 1997 undergraduate curricula demonstrated that the total number of compulsory vocational knowledge courses was 16 in the 2018 undergraduate preschool instruction curriculum, 13 in the 2006 undergraduate curriculum, and 12 in the 1997 undergraduate curriculum. The total theoretical course hour was 32 in 2018, 30 in 2006 and 22 in 1997. The number of theoretical courses and total theoretical course hours increased in time. The total practical course hour was 34 in 1997 and 20 in 2006; however, decreased to 12 in the 2018 curriculum. The 12-hour practical course hours were solely in the teaching practice I and II courses. There was no practical course other than teaching practice I and II courses. Certain vocational courses in previous programs were removed in the 2018 undergraduate curriculum. The analysis of the compulsory general culture course hours in the 2018, 2006 and 1997 undergraduate curricula based on the distribution between the semesters and the theory-practice balance revealed that the number of compulsory general culture courses was 8 in 2018, 15 in 2006, and 7 in 1997. The highest number of courses was identified in the 2006 undergraduate curriculum. The minimum number of theoretical courses was determined in 1997 and the maximum number was determined in the 2006 curriculum. It was observed that the number and diversity of elective courses in MB, GC and AE categories were high. Among the pre-school instruction curricula, 2018 had the highest theoretical course hours and the 1997 curriculum had the lowest number. The lowest practical course hours was observed in 2018 and the highest practical course hours was observed in 1997 curriculum. It was observed that teaching practice I and II courses included 12 hours of practice and the community service practice in general culture category included 2 practical course hours in the 2018 curriculum. It was observed that highest total credits was determined in the 2006 undergraduate curriculum.

Discussion & Conclusion

In conclusion, it was determined that there were differences between the 2018 undergraduate preschool instruction curriculum and the 1997 and 2006 curricula. The number of compulsory field courses and total course hours in the 2018 undergraduate preschool

instruction curriculum was lower than the previous programs. Especially in 2018 undergraduate curriculum, the practical course hours were reduced when compared to previous programs. In the distribution of the courses between the semesters, it was observed that the terms where certain courses were instructed in the 1997 and 2006 undergraduate curricula were changed in the 2018 curriculum, and the categories of certain courses were changed in the 2018 curriculum. Certain elective courses in the previous programs became compulsory in the 2018 curriculum. Also, the names and content of certain courses were changed in the 2018 undergraduate curriculum. It was observed that the diversity of elective courses was improved in the 2018 curriculum.

2018 Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programının Önceki Programlarla Karşılaştırılması

Hikmet Zelyurt, İnönü Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-5243-6496

Öz

Bu çalışmanın amacı 2018 yılında eğitim fakültelerinde uygulamaya konulan okul öncesi öğretmenliği lisans programını 1997 ve 2006 lisans programları ile karşılaştırmalı olarak incelemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yükseköğretim Kurulu tarafından oluşturulan 1997, 2006 ve 2018 okul öncesi öğretmenliği lisans programları incelenmiştir. Elde edilen bulguların çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda 2018 okul öncesi öğretmenliği lisans programının 1997 ve 2006 programları ile farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. 2018 okul öncesi öğretmenliği lisans programında yer alan zorunlu alan eğitimi ders sayısı ve toplam ders saatleri geçmişten günümüze doğru azalmaktadır. Özellikle 2018 lisans programlarında uygulamalı ders saatlerinin önceki programlara göre azaltıldığı ve önceki programlarda MB, GK ve AE kategorilerinde yer alan bazı derslerin 2018 programında kategorilerinin değiştirildiği görülmüştür. 1997 ve 2006 programlarında zorunlu ders kategorisinde yer alan bazı dersler 2018 lisans programında seçmeli ders kategorisine alınmıştır. Önceki programlarda yer alan bazı dersler isim ve içeriklerinde değişiklikler yapılarak 2018 lisans programında yerini almıştır. Seçmeli ders çeşitliliğinin ise 2018 lisans programlarında arttırıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: öğretmen yetiştirme, lisans programları, okul öncesi öğretmenliği

Inönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt
22, Sayı 2, 2021
ss. 1452-1479
DOI:10.17679/inuefd.975821

Makale türü: Araştırma
makalesi

Gönderim Tarihi :
29.07.2021
Kabul Tarihi:
12.08.2021

Önerilen Atıf

Zelyurt, H. (2021). 2018 okul öncesi öğretmenliği lisans programının önceki programlarla karşılaştırılması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1452-1479. DOI: 10.17679/inuefd.975821

2018 Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programının Önceki Programlarla Karşılaştırılması

Eğitim sistemini oluşturan pek çok öge bulunmaktadır. Bu ögeler arasında öğretmen, öğrenci ve eğitim programı üçlüsü diğerlerine göre daha ön plandadır. Bu üç öge içerisinde ise en etkili olanı öğretmendir (Kıroğlu, 2020). Eğitim sisteminin bel kemiğini oluşturan en önemli öge olan öğretmenin kendisinden beklenen görevleri yerine getirebilmesi için yetkin bir donanıma sahip olması gerekmektedir (Çetin, 2018).

Öğretmenlik mesleği, bilgi birikimi, planlama süreci, alan bilgisi, gelişmiş dil becerisi, teknolojik gelişmelere yakınlık ve teknolojik araçları kullanabilme yeteneği, farklı seviye ve kişilikteki öğrencileri tanıma ve yönlendirme, etkili iletişim gibi birtakım yeteneklere ve becerilere sahip olmayı gerekli kılmaktadır. Öğrencilerin bu yeterliliklere sahip olan öğretmenlerin rehberliğinde olması eğitim kalitesi bakımından hedeflenen noktaya ulaşmayı beraberinde getirecektir (Aras ve Sözen, 2012). Gelecek nesillerin niteliği de hiç kuşkusuz onları yetiştiren öğretmenlerin niteliği ile özdeş olacaktır. “Ektiğini en geç biçen çiftçi öğretmendir” özdeyişi de bu durumu desteklemektedir. Kısaca öğretmen, insan mimarı, insanın kişiliğini biçimlendiren bir sanatkâr olmaktadır (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005). Toplumların geleceğine yön veren nitelikli öğretmenlerin iyi bir şekilde yetiştirilmesi ise, büyük ölçüde hizmet öncesinde almış olduğu eğitimin kalitesine ve öğretmen yetiştirme programlarının niteliğine bağlıdır (Akarsu, Yılmaz ve Geçit, 2020).

Öğretmen yetiştirme programları öğretmen adaylarına okutulacak ders ve içeriklerden, öğrenme-öğretme süreçlerine, etkinliklere kadar birçok sürece yön vererek çalışmalara kılavuzluk etmektedir. Öğretmenlerde bulunulması gereken temel bilgi, beceri ve değerler yaşanan zamanın şartlarına bağlı olarak değişim göstermektedir (Akarsu, Yılmaz ve Geçit, 2020). Değişen yaşam şartları ile öğretmenlerden beklenen özellikler de değişmekte ve bu durum öğretmenlerin hizmet öncesinde aldıkları eğitiminde yenilenmesi gerektiğini göstermektedir. Öğretmen yetiştirme kurumlarının 1982’de üniversitelere devredilmesinden

sonra YÖK 1997, 2006 ve 2018 yıllarında öğretmen yetiştirme lisans programlarında güncellemelerde bulunmuştur.

Okul Öncesi Öğretmenliği

Türk eğitim tarihine göz atıldığında öğretmen yetiştirme açısından çok zengin bir tecrübeye sahip olduğu görülecektir. Türkiye Cumhuriyeti'nin sahip olduğu bu deneyim ve birikimi iyi bilmek öğretmen yetiştirme sistemindeki sorunları kavrayabilmek ve bu sorunları çözüme kavuşturabilmek adına büyük önem taşımaktadır (Çoban, 2018).

Türkiye Cumhuriyeti'nde okul öncesi öğretmenliğinin tarihi incelendiğinde 1923 yılında anaokulu ve sınıflarında 136 öğretmen görev yapmakta olduğu bilinmektedir (Çelik ve Gündoğdu, 2007). Bu alanda öğretmen yetiştirmek için 1927-1928 eğitim öğretim yılından 1933 yılına kadar faaliyet gösteren iki yıllık "Ana Öğretmen Okulu" Ankara'da açılmıştır. 1933 yılında da İstanbul Kız Öğretmen Okuluna nakledilmiştir. Ankara'da 1934-35 yılında açılan Kız Meslek Öğretmen Okulu okul programında değişiklikler yapılarak öğretim süresi önce üç yıla çıkarılmış daha sonra ülke ve dünyadaki gelişmeler de dikkate alınarak dört yıllık Kız Teknik Öğretmen Okuluna dönüştürülmüş ve eğitim programları birçok açıdan yeniden düzenlenmiştir (Kandır ve Yazıcı, 2018).

1953'te V. Milli Eğitim Şurasında okul öncesi eğitim ve öğretimi ile anaokulları için hazırlanan program ve yönetmeliğin incelenmesi maddesi yer almıştır (Oktay, 1983).

1960'larda Türkiye Cumhuriyeti'nde okul öncesi eğitim ile ilgili önemli gelişmeler olmuştur (Abazoğlu, Yıldırım ve Yıldızhan, 2015). Okul öncesi alanında öğretmen yetiştirmenin bir ihtiyaç olduğu sonucu artık kabul görmeye başlamış ve 1960'ta okul öncesi eğitim alanında öğretmen yetiştirmek için Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü açılarak bu ihtiyacın karşılanması amaçlanmıştır. (Kandır ve Yazıcı, 2018). Dünyada ve dolayısı ile Türkiye de 0-6 yaş çocuk gelişiminin önemi anlaşıldıkça öğretmen açığını giderebilmek için çeşitli çözümler aranmıştır.

Bu doğrultuda 1963-1964 eğitim öğretim yılından itibaren Kız Meslek Liselerinde anaokulu öğretmeni yetiştirebilmek için çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü açılmıştır. Bu bölümlerde belirli bir sürede olsa meslek eğitimi dersleri verilirken öğretmenlik formasyonu derslerine de yer verilmiştir. Bu bölümler böylece ana okulu öğretmen ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlamıştır. Talim Terbiye Kurulunun kararıyla bu bölümler okul öncesi eğitim kurumlarına öğretmen yetiştiren bir bölüm haline gelmiştir (Çelik ve Gündoğdu, 2007). Ancak daha sonra programlamada yapılan bazı değişikliklerden dolayı ve düşük eğitim düzeyi ile gelecek nesillerin yetiştirilmesinin zor olacağı gibi birçok neden düşünülerek Meslek Liseleri Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümünden mezun edilenlerin anaokulu öğretmeni olarak atanmasına son verilmiştir (Kandır ve Yazıcı, 2018).

1970-1971’de dünyadaki gelişmeler ve yeni yöntemler de dikkate alınarak ilk öğretmen okullarının öğretim süresi artırılarak dört yıl olarak belirlenmiştir. Anaokulları ve ana sınıflarının öğretmen ihtiyacını karşılayabilmek adına programlara bazı derslerin eklenmesi bazı derslerin çıkarılması kaçınılmaz olmuştur. Bu doğrultuda meslek dersleri dışında, eğitim programına "Okul öncesi Eğitim" dersi de eklenmiştir. 1976 yılına kadar olan süreçte Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde okul öncesi öğretmeni yetiştiren bir kurum bulunmadığı için “Kız Meslek Liseleri” Çocuk Bakımı ve Gelişimi bölümünden mezun olanların zorunlu olarak ihtiyaca binaen kurumlara öğretmen olarak atanmasına devam edilmiştir (Kandır ve Yazıcı, 2018).

Sonraki yıllarda yükseköğrenim düzeyinde açılan eğitim programları ile 1978-1979’da Ankara Gazi Üniversitesi Mesleki Teknik Eğitim Fakültesinde ve 1980-1981’de Konya Selçuk Üniversitesi Mesleki Teknik Eğitim Fakültesinde iki yıllık ön lisans düzeyinde Anaokulu Öğretmenliği Bölümleri açılmıştır (Aktan ve Akkutay, 2014). 1991-1992 öğretim yılında Türkiye’de eğitim ve öğretimin her kademesine öğretmen yetiştiren kurumların dört yıllık lisans eğitimi veren kurumlara dönüştürülmüş ve okul öncesi eğitimi öğretmenliği bölümleri bazı üniversitelerin eğitim fakültelerinin bünyesinde yer almıştır (Bartan, 2019).

Öğretmen Yetiştirme Kurumlarının Üniversite Bünyesine Alınması

Cumhuriyet dönemi öğretmen yetiştirme bakımından incelendiğinde bazı önemli kilometre taşlarının olduğu görülmektedir. Bunlar arasında Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde yer alan öğretmen yetiştiren kurumların, 1982’de üniversite bünyesine alınması kararı da yer almaktadır. 1982 yılına kadar okul öncesi öğretmeni açığını kapatmak için çeşitli yollar denenmiştir. 1982 yılında ise öğretmen yetiştiren kurumlar eğitim fakültesi adını alarak üniversite bünyesine alınmıştır (Eşme, 2007).

1989 yılında öğretmen yetiştirme lisans programlarının süresi 4 yıla çıkarılmıştır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı 1996 yılında eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi için çalışmalarını başlatmış ve buna göre fakültelerindeki lisans ve lisansüstü düzeylerde yürütülen programlarda birtakım değişikliklere gidilmesine dair kararlar almıştır. (Durukan, Maden, 2011).

1998-1999 öğretim yılında YÖK/Dünya Bankası Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Projesi ile öğretmen yetiştirme programları yeniden düzenlenmiştir (Doğan, 2005). 2006’da ise, 1997 yapılanmasındaki aksayan yönler ele alınarak revize edilmeye çalışılmış; bu doğrultuda hem ilköğretim hem de ortaöğretim alan öğretmenliği programlarında yer alan meslek bilgisi derslerinde bazı düzenlemeler yapılmıştır. Programlara genel kültür kategorisinde yer alan “Topluma Hizmet Uygulamaları” adlı yeni bir ders de eklenmiştir (Usta, 2018). Lisans programlarının güncellenmesinin bir diğer nedeni ise MEB tarafından 2003-2004 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanan ilköğretim programında yapılan değişiklikler olarak gösterilmiştir (YÖK, 2007).

YÖK, 2018-2019 eğitim-öğretim yılından itibaren kademeli olarak birinci sınıflarda okuyan öğretmen adaylarında uygulanmaya başlamış ve 25 eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans ders programlarını ve içeriklerini değiştirmiştir. Bu güncellemenin rol model olabilen, ahlaklı ve mesleki değerlerini özümsemiş öğretmenler yetiştirmek amacıyla yapıldığını

belirtmiştir. Diğer taraftan öğretim programlarının güncellenmesinde izlenen yöntemlerden birisi olan Alan Taraması Sürecinde ilgili öğretmenlik alanlarında, ulusal ve uluslararası alan yazından faydalandığı ve 21. yüzyıl beceri ve yeterliliklerine özellikle odaklanıldığı ifade edilmektedir (Arduç, Taşkın Mutlu, 2020).

Bu çalışma 2018 yılında eğitim fakültelerinde uygulamaya konulan okul öncesi öğretmenliği lisans programını 1997 ve 2006 lisans programları ile karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda programlar arasındaki farklılıkları görebilmek ve olası bir program güncellemesine ışık tutabilmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç kapsamında cevap aranan araştırma soruları şunlardır:

- 1- 2018 OÖÖ lisans programında yer alan zorunlu alan eğitimi derslerinin ders saatleri ve dönemlere göre dağılımı ile teori uygulama dengesi nasıldır? 1997 ve 2006 programlarına göre hangi farklılıkları içerir?
- 2- 2018 OÖÖ lisans programında yer alan zorunlu meslek bilgisi derslerinin ders saatleri ve dönemlere göre dağılımı ile teori uygulama dengesi nasıldır? 1997 ve 2006 programlarına göre hangi farklılıkları içerir?
- 3- 2018 OÖÖ lisans programında yer alan zorunlu genel kültür derslerinin ders saatleri ve dönemlere göre dağılımı ile teori uygulama dengesi nasıldır? 1997 ve 2006 programlarına göre hangi farklılıkları içerir?
- 4- 2018 OÖÖ lisans programında yer alan seçmeli dersler nelerdir?
- 5- 2018, 2006 ve 1997 OÖÖ lisans programlarında toplam ders saati ve kredisi nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli eğitim fakültelerinde uygulanan 2018 okul öncesi öğretmenliği lisans programının 1997 ve 2006 lisans programları ile karşılaştırmalı olarak inceleyebilmek

adına nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizidir. Doküman analizi, çalışmaya katkı sunan yazılı belgelerin düzenli bir şekilde toplanarak içeriğini titiz bir şekilde ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılır. Basılı ve elektronik materyal kapsamında yer alan tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir. Diğer nitel araştırma yöntemlerinde olduğu gibi doküman analizi yöntemi de anlam çıkarmak, ilgili konu hakkında bir anlayış oluşturmak, benzerlik ve farklılıkları görebilmeyi sağlamaktır. Deneysel bilgi geliştirmek amacıyla verilerin incelenmesini ve yorumlanmasını gerekli kılmaktadır. Zamanı verimli kullanmak, örneklemin büyüklüğünü ayarlayabilme, kaynaklara kolay ulaşabilme ve diğer yöntemlere göre daha düşük maliyete sahip olması bu yöntemin avantajlarından. Kullanılacak olan dokümanların taraflı bir şekilde oluşturulmuş olması, kodlamada zorluklar yaşanması ve dokümanların tek başına yeterli bilgiye sahip olamayışı doküman analizinin sınırlılıkları arasında yer almaktadır (Kıral, 2020).

Çalışmanın Materyali

Veri toplama aracı olarak 1997, 2006 ve 2018 okul öncesi öğretmenliği lisans programı kullanılmıştır. Dokümanların içerikleri “Alan Eğitimi”, “Meslek Bilgisi”, “Genel Kültür”, “Zorunlu Dersler” ve “Seçmeli Dersler” şeklinde temalara ayrılmıştır. Ders isimleri, teorik ve uygulama ders saatleri ve ders dönemleri analiz birimleri olarak belirlenmiştir.

Verilerin analizi

Verilerin analizinde bu araştırmalara uygun düşen ve kabul gören betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analizde önceden belirlenmiş olan veriler temalara göre sırasıyla sınıflandırılır, özetlenir ve yorumlanır. Elde edilen bulgular arasında neden-sonuç ilişkisi kurulur. Bu teknik dört aşamada gerçekleşmektedir:

- Betimsel analiz için bugüne kadar yapılan çalışmaların toplandığı bir çerçeve oluşturma
- Çalışmanın belirlenen aşamaları doğrultusunda verileri işleme
- Bulguları tanımlayarak çıkan sonuçları görünür hale getirme

- Bulguları, oluşan sonuçlar ve daha önce elde edilen veriler ile yorumlama

Şeklinde bir sıra izlemektedir (Karataş, 2015).

Bulgular

2018, 2006 ve 1997 Lisans Programlarında Yer Alan Zorunlu Alan Eğitimi Derslerinin Ders Saatleri ve Dönemlere Göre Dağılımı ile Teori-Uygulama Dengesinin İncelenmesi

Tablo 1. 2018, 2006 ve 1997 Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Zorunlu Alan Eğitimi Ders Saatleri ve Dönemleri

2018 Okul Öncesi Öğretmenliği Programı			2006 Okul Öncesi Öğretmenliği Programı			1997 Okul Öncesi Öğretmenliği Programı		
I. Yarıyıl								
Ders	T	U	Ders	T	U	Ders	T	U
Erken Çocukluk Eğitimine Giriş	3	0	Okul Öncesi Eğitime Giriş	3	0	Okul Öncesi Eğitiminin İlke ve Yöntemleri	3	0
Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım	2	0	İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi	3	0	İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi	3	0
-			Psikoloji	2	0	Çocuk Gelişimi ve Psikolojisi	3	0
II. Yarıyıl								
Erken Çocukluk Döneminde Gelişim	3	0	Anne-Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım	3	0	Anne ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	3	0
Bebeklik Döneminde Gelişim ve Eğitim	2	0	-			Çocukta Hareket Gelişimi ve Eğitimi	3	0
-			-			Çocukta Oyun Gelişimi	3	0
-			-			Anne ve Çocuk Beslenmesi	3	0
III. Yarıyıl								
Erken Çocuklukta Fen Eğitimi	3	0	Anne-Çocuk Beslenmesi	2	0	Müzik Öğretimi I	2	2
Erken Çocuklukta Matematik Eğitimi	3	0	Erken Çocukluk Döneminde Gelişim I	3	0	Çocukta Dil ve Kavram Gelişimi	3	0
Okul Öncesi Eğitim Programları	3	0	Yaratıcılık ve Geliştirilmesi	2	2	Okul Öncesi Matematik Öğretimi	3	0
-			Çocukta Oyun Gelişimi	2	0	Konuşma ve Yazma Eğitimi I	3	0
-			-			Okul Öncesi Bilgisayar Öğretimi	1	2
IV. Yarıyıl								
Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi	3	0	Erken Çocukluk Döneminde Gelişim II	3	0	Müzik Öğretimi II	2	2
Erken Çocuklukta Oyun Gelişimi ve Eğitimi	3	0	Çocuk Edebiyatı	2	0	Çocuk Ruh Sağlığı ve Uyum Bozuklukları	2	2
Erken Çocukluk Eğitiminde Drama	2	0	Matematik Eğitimi	3	0	Okul Öncesi Fen Öğretimi	2	2
-			Çocuk Ruh Sağlığı	3	0	Konuşma ve Yazma Eğitimi II	3	0
-			Drama	2	2	Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi I	2	2

V. Yarıyıl								
Erken Çocuklukta Sanat Eğitimi	3	0	Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi	2	2	Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi II	2	2
Çocuğu Tanıma ve Değerlendirme	3	0	Müzik Eğitimi I	1	2	Resim Öğretimi I	3	0
Erken Çocuklukta Öğrenme Yaklaşımları	3	0	Fen Eğitimi	2	2	Çocuk Edebiyatı I	2	2
-			Görsel Sanatlar Eğitimi	2	2	Okul Öncesinde Eğitici Araç Yapımı I	3	0
-			-			Özel Eğitim	1	2
-			-			Anne-Baba Eğitimi	3	0
VI. Yarıyıl								
Erken Çocukluk Dönemi Çevre Eğitimi	3	0	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	Okul Öncesi Eğitiminde Drama	2	2
Çocuk Ruh Sağlığı	3	0	Müzik Eğitimi II	2	2	Resim Öğretimi II	3	0
Erken Çocukluk Dönemi Edebiyatı	2	0	Materyal Geliştirme	2	2	Çocuk Edebiyatı II	2	2
-			-			Okul Öncesinde Eğitici Araç Yapımı II	3	0
VII. Yarıyıl								
Karakter ve Değer Eğitimi	2	0	Anne-Baba Eğitimi	2	0	Çocukta Yaratıcılık ve Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri	2	2
Okula Uyum ve Erken Okuryazarlık Eğitimi	3	0	Araştırma Projesi I	1	2	-		
VIII. Yarıyıl								
Erken Çocukluk Eğitimi Politikaları	3	0	İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları	2	0	-		
-			Araştırma Projesi II	1	2	-		
Toplam	52	0		52	22		70	24

Tablo 1'e bakıldığında okul öncesi öğretmenliği zorunlu alan eğitimi ders sayısı 2018 programında 19, 2006 programında 24, 1997 programında 28'dir. Tabloda belirtilen toplam teorik ders saatlerine bakıldığında 2018 ve 2006 programları 52, 1997 programı ise 70'tir. Toplam uygulamalı ders saatleri 1997'de 24, 2006'da 22 ve 2018'de 0'dır. Okul öncesi lisans programlarında zorunlu alan eğitimi toplam ders saatleri geçmişten günümüze doğru azalma göstermiştir. Tabloda yer alan veriler incelendiğinde önceki programlarda yer alan bazı alan eğitimi dersleri 2018 lisans programından kaldırılmıştır. 1997 programında yer alan anne ve çocuk beslenmesi, insan anatomisi ve fizyolojisi, çocukta hareket gelişimi ve eğitimi dersleri, 2006 programında anne-çocuk beslenmesi, insan anatomisi ve fizyolojisi, araştırma projesi I-II, anne-baba eğitimi, materyal geliştirme dersleri 2018 lisans programından kaldırılan derslere

örnektir. Karakter ve değer eğitimi, çocuğu tanıma ve değerlendirme gibi önceki programlarda yer almayan dersler 2018 lisans programına eklenen derslere örnektir. 2018 lisans programında bazı derslerin önceki programlara göre ders sayısında ve saatinde azalmaya gidilmiştir. Örneğin 1997 programında 5 ve 6.yarıyılarda bulunan çocuk edebiyatı dersi 2006 programında 4.yarıyılıda çocuk edebiyatı olarak 2018 programında ise erken çocukluk dönemi edebiyatı adıyla yerini almıştır. Yine 1997’de bulunan çocuk edebiyatı I-II dersinde uygulamaya da yer verilirken 2006 ve 2018 lisans programlarında uygulama ders saatleri kaldırılmıştır. Ancak YÖK 2018 lisans programlarında haftalık ders çizelgesinde uygulama ders saatinin yer almamasının bu derslerde uygulama yapılmayacağı anlamına gelmediğini ifade etmiştir. Dersin amaçları doğrultusunda öğrencilerin okul, sınıf, çevre, laboratuvar vb. ortamlarda dersle ilgili gözlem ve uygulama yapmaya teşvik edilmelerini belirtmiştir (YÖK, 2018).

2018, 2006 ve 1997 Lisans Programlarında Yer Alan Zorunlu Meslek Bilgisi Derslerinin Ders Saatleri ve Dönemlere Göre Dağılımı ile Teori-Uygulama Dengesinin İncelenmesi

Tablo 2. 2018, 2006 ve 1997 Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Zorunlu Meslek Bilgisi Ders Saatleri ve Dönemleri

2018 Okul Öncesi Öğretmenliği Programı			2006 Okul Öncesi Öğretmenliği Programı			1997 Okul Öncesi Öğretmenliği Programı		
I. Yarıyıl								
Ders	T	U	Ders	T	U	Ders	T	U
Eğitime Giriş	2	0	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0
Eğitim Felsefesi	2	0	-	-	-	-	-	-
II. Yarıyıl								
Eğitim Sosyolojisi	2	0	Eğitim Psikolojisi	3	0	Uygulama I	0	6
Eğitim Psikolojisi	2	0	-	-	-	-	-	-
III. Yarıyıl								
Türk Eğitim Tarihi	2	0	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	Gelişim ve Öğrenme	3	0
Eğitimde Araştırma Yöntemleri	2	0	-	-	-	-	-	-
IV. Yarıyıl								
Öğretim Teknolojileri	2	0	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	3	2
Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	-	-	-	-	-	-
V. Yarıyıl								
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	Sınıf Yönetimi	2	0	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme	2	2
Eğitimde Ölçme ve	2	0	Özel Öğretim	2	2	-	-	-

Değerlendirme			Yöntemleri I					
-			Okul Deneyimi	1	4	-		
VI. Yarıyıl								
Eğitimde Ahlak ve Etik	2	0	Özel Eğitim	2	0	Sınıf Yönetimi	2	2
Sınıf Yönetimi	2	0	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2
-			-			Uygulama II	0	6
VII. Yarıyıl								
Öğretmenlik Uygulaması 1	2	6	Rehberlik	3	0	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2
Okullarda Rehberlik	2	0	Öğretmenlik Uygulaması I	2	6	Uygulama III	0	6
VIII. Yarıyıl								
Öğretmenlik Uygulaması 2	2	6	Öğretmenlik Uygulaması II	2	6	Öğretmenlik Uygulaması	2	6
Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2	0	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	Rehberlik	3	0
Toplam	32	12		30	20		22	34

Tablo 2'ye bakıldığında okul öncesi öğretmenliği 2018 lisans programında yer alan zorunlu meslek bilgisi ders sayısı 16, 2006 lisans programında 13, 1997 lisans programında 12'dir.

Toplam teorik ders saatleri 2018'de 32, 2006'da 30 ve 1997'de 22'dir. Geçmiş programlardan günümüze ders sayısı ve toplam teorik ders saatlerinde artış görülmektedir. Toplam uygulama ders saatleri 1997'de 34, 2006'da 20 iken 2018 programında 12'ye düşmüştür. 12 saatlik uygulama ders saati öğretmenlik uygulaması I-II dersinin uygulama saatleridir. Öğretmenlik uygulaması I-II dersi dışında uygulamaya yer verilmemiştir. Tablodaki diğer veriler incelendiğinde önceki programlarda yer alan bazı meslek bilgisi dersleri 2018 lisans programından kaldırılmıştır. 1997 programında yer alan gelişim ve öğrenme, 2006 programında okul deneyimi dersleri 2018 lisans programından kaldırılan derslere örnektir. Tablo 2 ve 3 incelendiğinde 1997 programında meslek bilgisi kategorisinde yer alan özel öğretim yöntemleri II dersi 2006 programında alan eğitimi kategorisinde yer almıştır. 1997'de özel öğretim yöntemleri I-II ve 2006'da meslek bilgisi kategorisinde yer alan özel öğretim yöntemleri I dersi ile alan eğitimi kategorisinde yer alan özel öğretim yöntemleri II dersi 2018 programında yer almamıştır. Önceki programlarda bulunmayan eğitim felsefesi ve eğitimde ahlak ve etik dersleri 2018 lisans programına eklenmiştir. Yine üç programda incelendiğinde bazı derslerin isim ve içeriklerinde değişikliğe gidilmiştir. 2006 programında 6.yarıyıl dersi olan özel eğitim 2018'de

özel eğitim ve kaynaştırma dersi adıyla 8.yarıyılıda yerini almıştır. Bir diğer örnek ise 1997’de 5.yarıyıl dersi olan öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersi 2006’da 4.yarıyıl dersi olarak öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı, 2018’de ise 4.yarıyılıda öğretim teknolojileri adıyla yerini almıştır. 1997 ve 2006 programında bu dersin uygulama ders saatleri bulunurken 2018’de yalnızca teorik kısmını ele alarak uygulamaya yer verilmemiştir.

2018, 2006 ve 1997 Lisans Programlarında Yer Alan Zorunlu Genel Kültür Derslerinin Ders Saatleri ve Dönemlere Göre Dağılımı ile Teori-Uygulama Dengesinin İncelenmesi

Tablo 3. 2018, 2006 ve 1997 Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Zorunlu Genel Kültür Ders Saatleri ve Dönemleri

2018 Okul Öncesi Öğretmenliği Programı			2006 Okul Öncesi Öğretmenliği Programı			1997 Okul Öncesi Öğretmenliği Programı		
I. Yarıyıl								
Ders	T	U	Ders	T	U	Ders	T	U
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 1	2	0	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0
Yabancı Dil 1	2	0	Yabancı Dil I	3	0	Yabancı Dil I	3	0
Türk Dili 1	3	0	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0
Bilişim Teknolojileri	3	0	Bilgisayar I	2	2	Bilgisayar	2	2
II. Yarıyıl								
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 2	2	0	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0
Yabancı Dil 2	2	0	Yabancı Dil II	3	0	Yabancı Dil II	3	0
Türk Dili 2	3	0	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0
-			Bilgisayar II	2	2	-		
-			Eğitim Felsefesi	2	0	-		
III. Yarıyıl								
-			Eğitim Sosyolojisi	2	0	-		
IV. Yarıyıl								
Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	Türk Eğitim Tarihi	2	0	-		
V. Yarıyıl								
-			İstatistik	2	0	-		
VI. Yarıyıl								
-			Etkili İletişim	3	0	-		
-			Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	-		
-			Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	-		
VII. Yarıyıl								
-			-			-		
VIII. Yarıyıl								
-			-			-		
Toplam	18	2		32	6		16	2

Tablo 3 incelendiğinde zorunlu genel kültür ders sayısı 2018’de 8, 2006’da 15, 1997’de ise 7’dir. En çok ders sayısı 2006 lisans programında yer almaktadır. Teorik ders saatlerine bakıldığında en az 1997 en fazla 2006 programı teorik ders saatine sahiptir. En fazla uygulama ders saati 2006’da yer almıştır. 2018 programında yer alan 2 saatlik uygulama ders saati ise topluma hizmet uygulamaları dersi kapsamında verilmektedir. Tablodaki veriler incelendiğinde 2006’da 1 ve 2. yarıyılıda bulunan bilgisayar I-II dersi 2018’de isim ve içeriğinde değişiklikler yapılarak bilişim teknolojileri adıyla 1. yarıyılıda yerini almıştır. 1997 programında yer almayan 2006 programında 6.yarıyılıda bulunan topluma hizmet uygulamaları dersi 2018’de 4.yarıyılı alınmıştır. Tablo 2 ile tablo 3 incelendiğinde 2006’da genel kültür kategorisinde yer alan eğitim felsefesi, eğitim sosyolojisi ve Türk eğitim tarihi dersi 2018’de değişikliğe giderek meslek bilgisi kategorisinde yerini almıştır. 2006 programında yer alan istatistik ve etkili iletişim dersi 2018’de kaldırılmıştır.

2018 Lisans Programında Yer Alan Seçmeli Derslerin İncelenmesi

Tablo 4. Okul Öncesi Öğretmenliği 2018 Lisans Programında Yer Alan Meslek Bilgisi (MB), Genel Kültür (GK) ve Alan Eğitimi (AE) Seçmeli Dersler

Meslek Bilgisi Seçmeli Dersler	Genel Kültür Seçmeli Dersler	Alan Eğitimi Seçmeli Dersler
Açık ve uzaktan öğrenme	Bağımlılık ve bağımlılıkla mücadele	Aile eğitimi ve katılımı
Çocuk psikolojisi	Beslenme ve sağlık	Çocuk ve medya
Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu	Bilim tarihi ve felsefesi	Çocukta davranış yönetimi
Eğitim hukuku	Bilim ve araştırma etiği	Çocukta hareket gelişimi ve eğitimi
Eğitim antropolojisi	Ekonomi ve girişimcilik	Çocukta sosyal beceri eğitimi
Eğitim tarihi	Geleneksel Türk el sanatları	Erken çocukluk eğitiminde geleneksel çocuk oyunları
Eğitimde drama	İnsan hakları ve demokrasi eğitimi	Erken çocuklukta dil ve kavram gelişimi
Eğitimde program dışı etkinlikler	İnsan ilişkileri ve iletişim	Erken çocuklukta duyu eğitimi
Eğitimde program geliştirme	Kariyer planlama ve geliştirme	Erken çocuklukta ritim, dans ve Orff eğitimi
Eğitimde proje hazırlama	Kültür ve dil	Erken çocuklukta yaratıcılık ve yaratıcı çocuk etkinlikleri
Eleştirel ve analitik düşünme	Medya okuryazarlığı	Farklı ülkelerde erken çocukluk eğitimi
Kapsayıcı eğitim	Mesleki İngilizce	Hastanede yatan çocukların eğitimi
Karşılaştırmalı eğitim	Sanat ve estetik	Risk altındaki çocuklar ve eğitimi
Mikro öğretim	Türk halk oyunları	Sınıf içi öğrenmelerin değerlendirilmesi
Müze eğitimi	Türk işaret dili	Türk kültüründe aile ve çocuk
Okul dışı öğrenme ortamları	Türk kültür coğrafyası	
Öğrenme güçlüğü	Türk musikisi	
Öğretimi bireyselleştirme ve uyarlama	Türk sanatı tarihi	
Sürdürülebilir kalkınma ve eğitim		
Yetişkin eğitimi ve hayat boyu öğrenme		

Tablo 4 incelendiğinde genel olarak MB, GK ve AE kategorisindeki seçmeli ders sayısı ve çeşidinin fazla olduğu görülmektedir. Önceki programlarda seçmeli derslerin belirlenmesi eğitim fakültelerine bırakılırken güncellenen 2018 lisans programı ile YÖK tavsiye niteliğinde seçmeli dersler sunmakta ayrıca öğretim elemanları da seçmeli ders önerisinde bulunabileceklerdir (Yurdakal, 2018). Tablo 1 ve tablo 4 incelendiğinde okul öncesi öğretmenliği 1997 programında zorunlu ders kategorisinde yer alan çocukta hareket gelişimi ve eğitimi ve çocukta yaratıcılık ve yaratıcı çocuk dersleri, 2006 programında yaratıcılık ve geliştirilmesi dersi isim ve içerikte bazı değişikliklere gidilerek 2018 lisans programında seçmeli ders kategorisine alınmıştır.

2018, 2006 ve 1997 Lisans Programlarında Toplam Ders Saatinin ve Kredisinin İncelenmesi

Tablo 5. Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programlarında Yer Alan Toplam Ders Saati ve Kredisi

	Toplam Teorik Ders Saati	Toplam Uygulama Ders Saati	Toplam Kredi
Okul Öncesi Öğretmenliği 2018 Lisans Programı	134	14	141
Okul Öncesi Öğretmenliği 2006 Lisans Programı	127	48	151
Okul Öncesi Öğretmenliği 1997 Lisans Programı	120	60	146

Tablo 5 incelendiğinde okul öncesi öğretmenliği programlarında en fazla toplam teorik ders saatine 2018, en az ise 1997 programı sahiptir. Toplam uygulama ders saatine en az 2018, en fazla 1997 programı yer vermiştir. 2018 lisans programında toplam uygulama ders saati 14'tür. Tablo 2 ve 3'e bakıldığında 2018 programında yer alan uygulama ders saatlerinde 12 saat öğretmenlik uygulaması I-II, 2 saat ise genel kültür kategorisinde yer alan topluma hizmet uygulamaları dersi kapsamında verildiği görülmektedir. Toplam kredinin en fazla olduğu program 2006 lisans programıdır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

2018 okul öncesi öğretmenliği lisans programında 1997 ve 2006 lisans programları ile karşılaştırılarak farklılıkları ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 1'de okul öncesi öğretmenliği lisans programında yer alan zorunlu alan eğitimi ders sayısının azaldığı görülmektedir. Okul öncesi lisans programlarında zorunlu alan eğitimi toplam ders saatleri geçmişten günümüze doğru azalma göstermiştir. Alan eğitimi ders saatlerinin azaltılması öğretmen adaylarının alanında yeterli donanıma sahip olamamasına sebep olabilir. Okul öncesi öğretmen adaylarının 75 soruluk KPSS öğretmenlik alan bilgisi testinde (ÖABT) ortalamasının %50,2'de olması da (ÖSYM, 2020) bu durumu desteklemektedir. Alan eğitiminde yeterli bilgiye sahip olmadan mezun olan öğretmenlerin bulunması gelecek nesillerin yetişmesini olumsuz etkileyecektir. İnce Aka, Yılmaz ve Karakaya (2019) çalışmalarında 2018 fen bilgisi öğretmenliği lisans programında yer alan biyoloji derslerini

öğretmen görüşlerine göre değerlendirmiş ve katılımcıların biyoloji ders saatlerinin azaltılmasının öğretmen adaylarının alan bilgisini olumsuz yönde etkileyeceği fikrini belirttiklerini ifade etmiştir.

Alan eğitiminde uygulama ders saatinin günümüze doğru azaldığı ve son 2018 programında uygulamalı ders saatlerine hiç yer verilmediği görülmektedir. Bu durum öğretmen adaylarının alana yönelik uygulamalara tabi olmadan mezun olmaları ve göreve başladıklarında hizmet öncesinde edinmiş oldukları teorik bilgileri nasıl pratiğe dönüştürecekleri konusunda endişe duymalarına sebep olabilir. Şahin, Kartal ve İmamoğlu (2013) okul öncesi öğretmen yetiştirme programı hakkında okul öncesi öğretmen adaylarının görüşleri adlı çalışmalarında öğretmen adaylarının daha fazla uygulamalı derslerin olması gerektiğini belirtmişlerdir. Çaycı (2011) sınıf öğretmenliği lisans programındaki alan eğitimi derslerinin öğretmen yeterliği üzerindeki etkisini incelemiş ve alan eğitimi derslerinin alınması ve başarıyla tamamlanması öğretmen adaylarının öğretmen yeterlik algılarını yükselttiği sonucuna varmıştır.

Önceki programlarda bulunan bazı derslerin 2018'de kaldırıldığı ve 1997 ve 2006 programlarında yer almayan bazı derslerinde 2018 programına eklendiği görülmüştür. Eklenen derslerden bazıları yenilik getirirken bazıları ise öğretim elamanları ve öğrenciler tarafından eleştirilmektedir. 2018 lisans programında bazı derslerin önceki programlara göre ders sayısının ve uygulama ders saatinin azaltılması ise öğretmen adaylarının eksik bir donanımla mezun olacaklarını düşündürmektedir.

Tablo 2'de 1997'den 2018'e zorunlu meslek bilgisi ders sayısının ve toplam teorik ders saatinin arttığı, en fazla ders sayısının ve teorik ders saatinin 2018 programında yer aldığı görülmektedir. Teorik ders saatlerinin artırılması ezberci bir eğitim anlayışını da beraberinde getirebilir. Bu da öğretmen adaylarının hizmet öncesinde almış oldukları teorik bilgileri özümseyememelerine sebep olabilir. Toplam uygulama ders saatinin 2018'de düştüğü görülmektedir. Okul deneyimi dersi 2006'da bir dönem verilirken 2018 lisans programında kaldırılmıştır. Bu durum programda bir eksiklik olarak yer almıştır. Öğretmen adayları okul

deneyimi dersi ile staj uygulamalarına katılmadan önce okul-sınıf ve öğrenci etkileşimini gözlemleyebilmelidir. Aksi takdirde öğretmenlik uygulamasının ilk zamanlarında bocalayabilir. Okul deneyimi dersi aslında öğretmenlik uygulaması dersinin hazırlık safhasıdır. Kaymakçı, Keskin ve Çimen (2018) ortaokul matematik öğretmenlerinin ve ilköğretim matematik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin lisans dersleri üzerine görüşlerini ele aldığı çalışmasında katılımcıların çoğunun lisans eğitiminde uygulama ve staj derslerine daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Yıldız Altan, Ulutaş ve Demiriz (2018) okul öncesi öğretmenliği lisans programında yer alan “öğretmenlik uygulaması” dersine ilişkin görüşlerin karşılaştırılması isimli çalışmalarında öğretmenlik uygulaması ders saatinin artırılması, sadece bu derste değil tüm derslerde uygulamaya yönlendirilmeleri öğretmen adaylarının daha donanımlı olarak mesleğe hazır olmalarını sağlayabileceği görüşündedir. Önceki programlarda bulunan bazı derslerin 2018’de kaldırıldığı ve 1997 ve 2006 programlarında yer almayan meslek bilgisi derslerinin 2018 programına eklendiği görülmüştür. 2018 programında bazı derslerin isim ve içeriklerinde değişikliğe gidildiği bazı derslerin de dönemleri değiştirildiği görülmektedir. 1997 ve 2006 programında bazı derslerin uygulama ders saatleri bulunurken 2018’de yalnızca teorik kısmı ele alarak uygulamaya yer verilmemiştir.

Tablo 3’te zorunlu genel kültür kategorisinde 2018 programında bazı derslerin isim ve içeriklerinde değişikliğe gidildiği bazı derslerin de dönemleri değiştirildiği görülmektedir. 2006 programında zorunlu genel kültür kategorisinde yer alan birkaç ders 2018 programından kaldırılmıştır. Etkili iletişim, istatistik ve eğitim sosyolojisi bu derslere örnektir. Tonga (2020) çalışmasında 1997, 2006 ve 2018 sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programlarını incelemiş ve zamanla programlarda bazı derslerde isim değişikliği yapıldığını yine önceki programlarda yer alan bazı derslerinde 2018 programında kaldırıldığını belirtmiştir. Öğretmen yetiştirme programları öğretmen adaylarını bulunduğu çağın gereksinimlerini karşılayabilecek şekilde mezun etmeyi hedefler. Programlarda bulunan özellikle genel kültür dersleri de öğretmen adaylarının günlük hayatta karşılaşılabileceği durumlara yöneliktir. 1997’den itibaren değişen ve

gelişen yaşam koşulları programlarda yer alan bazı genel kültür derslerinin kaldırılmasına yine programa yeni derslerin de eklenmesini beraberinde getirmiştir. Bu durum programların canlılığını göstermektedir.

Tablo 3'te zorunlu genel kültür ders sayısı en çok 2006 lisans programında yer almaktadır. Toplam teorik ders saatleri 1997 programında 16, 2006 programında 32 ve 2018 programında 18'dir. Görüldüğü gibi en fazla teorik ders saatine 2006 programı sahiptir. Çoban (2010) araştırmasında 1997 ve 2006 Türkçe öğretmenliği lisans programını değerlendirmiş ve 1997 programına göre genel kültür derslerinin 2006 lisans programında artmış olduğunu belirtmiştir. Tablo 2 ve tablo 3 incelendiğinde 2006 programında zorunlu genel kültür kategorisinde yer alan Türk eğitim tarihi, eğitim felsefesi ve eğitim sosyolojisi derslerinin 2018 programında zorunlu meslek bilgisi kategorisine alındığı görülmektedir.

Tablo 4'te okul öncesi öğretmenliği 2018 lisans programında yer alan seçmeli MB, GK ve AE derslerinin çeşitliliği görülmektedir. Önceki programlarda zorunlu ders kategorisinde yer alan bazı dersler 2018 lisans programında seçmeli ders kategorisine alınmıştır. Tablo 1 ve tablo 4 incelendiğinde okul öncesi öğretmenliği 1997 programında yer alan yaratıcı çocuk dersi, 2006 programında yaratıcılık ve geliştirilmesi dersi isim ve içerikte bazı değişikliklere gidilerek 2018 lisans programında seçmeli ders kategorisine alınması bu duruma örnektir. Alan eğitimi derslerinin seçmeli ders kategorisine alınması alanda yetişecek öğretmen adaylarının bilgi eksikliğine yol açabilir. MB ve GK alanında seçmeli ders sayısının artırılması ise katkı sağlayıcı bir gelişme olarak düşünülebilir. Bartan (2019), yapmış olduğu çalışmada okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının 2006 okul öncesi öğretmen yetiştirme lisans programında genel kültür/genel yetenek derslerinin seçmeli derslere dönüştürülmesi ve çeşitliliğinin artırılması, farklı branş ve farklı fakültelerden derslerin alınması yönünde görüş belirttiklerini tespit etmiştir. Akarsu, Yılmaz ve Geçit (2020), çalışmalarında 2006 sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programına kıyasla 2018 lisans programında seçmeli ders sayısının arttırılarak çeşitlendirildiğini belirtmiştir. Bu durumun öğretmen adaylarının ilgi duyacakları, kendilerini

daha iyi geliştirmek isteyecekleri konularda ders seçimleri yapabilmeleri bakımından önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 5’te 2018 okul öncesi öğretmenliği lisans programında toplam teorik ve uygulama ders saati ile krediye bakıldığında önceki programlara göre değişiklik göstermektedir. Şöyle ki programların kredi sayıları 1997 programı 146, 2006 programı 151, 2018 programı ise 141’dir. En fazla toplam teorik ders saatine 2018, en az ise 1997 programı sahiptir. Toplam uygulama ders saatine en az 2018, en fazla 1997 programı yer vermiştir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda şu öneriler sunulabilir:

- 2018 OÖÖ lisans programında alan eğitimi kategorisinde yer alan uygulamalı ders saatleri arttırılabilir.
- Çalışma analiz edildiğinde zorunlu alan eğitimi dersleri azaltılmıştır. Öğretmen adaylarının daha iyi alan bilgisi ile yetişebilmeleri için Programda zorunlu alan eğitimi ders saatleri arttırılabilir.
- 2018 OÖÖ lisans programında yer alan teorik ders saatlerinin artırılması ezberci bir eğitim anlayışına doğru yönelim olacağından teorik dersler azaltılabilir.
- 2006 OÖÖ lisans programında yer alan okul deneyimi dersi içeriğinde bazı değişiklikler yapılarak 2018 lisans programında öğretmenlik uygulaması 1-2 dersleri öncesi yeniden yer alması öğrencilerin yararına olacaktır.
- OÖÖ lisans programında seçmeli ders kategorisinde yer alan aile eğitimi ve katılımı, erken çocuklukta yaratıcılık ve yaratıcı çocuk etkinlikleri dersleri zorunlu ders kategorisine alınabilir.
- OÖÖ lisans programı ile ilgili öğretmen adaylarının, öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının görüşlerinin alınabileceği nitel çalışmalar yapılarak gelecekte hazırlanacak yeni programlara zemin oluşturması sağlanabilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma bir derleme çalışmasıdır bu nedenle etik kurul kararına ihtiyaç duyulmamaktadır.

Kaynakça/References

- Abazaoglu İ., Yıldırım O., & Yıldızhan Y. (2015). Okul Öncesi Öğretmenliğine İlişkin Genel Bir Bakış. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4(1), 411-423.
<http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/39.abazaoglu.pdf>
- Akarsu A. H., Yilmazer A., & Geçit Y. (2020). Sosyal Bilgiler Öğretmen Eğitimi Programlarının Yapısı: 2006-2018 Programlarının Karşılaştırılması. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 56, 23-60. DOI: 10.21764/maeuefd.556902
- Aktan O., & Akkutay Ü. (2014). OECD Ülkelerinde ve Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim. Asya Öğretim Dergisi, 2(1), 64-79. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/17642>
- Aras S., & Sözen S. (2012). Türkiye, Finlandiya ve Güney Kore’de Öğretmen Yetiştirme Programlarının İncelenmesi.
https://scholar.google.com/scholar?hl=tr&as_sdt=0%2C5&q=T%C3%BCrkiye%2C+Finlandiya+ve+G%C3%BCney+Kore%E2%80%99de+%C3%96%C4%9Fretmen+Yeti%C5%9Ftirme+Programlar%C4%B1n%C4%B1n+%C4%B0ncelenmesi.+&btnG=
- Arduç, M. A., Taşkın G. ve Mutlu F. (2020). Türkiye’de 2018 Yılında Uygulamaya Konulan Fen Bilgisi Öğretmenliği Lisans Programının 1998 ve 2006 Lisans Programları ile Karşılaştırılması. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 55, 71-94.
- Bartan M. (2019). Okul Öncesi Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Okul Öncesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programı Hakkında Görüş ve Önerileri. Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 3(1), 24-36.
- Şahin, Ç., Kartal, O. Y. ve İmamoğlu, A. (2013). Okul öncesi öğretmen yetiştirme programı hakkında okul öncesi öğretmen adaylarının görüşleri, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 14(1), 101-118.
- Çaycı B. (2011). Sınıf Öğretmenliği Lisans Programındaki Alan Eğitimi Derslerinin Öğretmen Yeterliği Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(2), 1-12.
- Çelik M., & Gündoğdu K. (2007). Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimin Tarihsel Gelişimi.
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/31580>
- Çelikten M., & Şanal M., & Yeni Y. (2005). Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 19(2), 207-237. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/231612>
- Çetin Ş. (2018). Öğretmenlik Mesleğinde Değerler. Ergün M., Oral B., & Yazar T. (Editörler). Öğretmen Yetiştirme Sistemimiz (Dün, Bugün, Yarın) (s. 165). Ankara: Pegem Akademi.
- Çoban A. (2010). Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarının Değerlendirilmesi. Turkish Studies, 5(3), 958-976. <https://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423934597.pdf>
- Çoban A. (2018). Öğretmen Yetiştirme Sistemimizin Tarihi Temelleri. Ergün M., Oral B., & Yazar T. (Editörler). Öğretmen Yetiştirme Sistemimiz (Dün, Bugün, Yarın) (s. 30). Ankara: Pegem Akademi.
- Doğan C. (2005). Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Politikaları ve Öğretmen Yetiştirme Sorunları. 143-162. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/101017>

- Eşme İ. (2007). Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri (1982-2007). YÖK. Ankara.
- İnce Aka, E., Yılmaz, M. & Karakaya, M. (2019). 2018 Fen Bilgisi Öğretmenliği Lisans Programındaki Biyoloji Derslerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 133-143.
- Kandır A., & Yazıcı E. (2018). Okul Öncesi Eğitim: Kurumsallaşma, Program ve Öğretmen Yetiştirme Süreci. *Türk Sosyal Araştırmalar Dergisi / Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22, s99-117.
- Karataş Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kaymakçı, K., Keskin, E. ve Ev Çimen, E. (2018). Eskişehir ilindeki ilköğretim matematik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının lisans eğitiminde aldıkları dersler üzerine görüşleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESTÜDAM) Eğitim Dergisi*, 3(1), 23-41.
- Kıral B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, 15, 170-189.
- Kıroğlu K. (2020). Bir Meslek Olarak Öğretmenlik. Demirel Ö., Kaya Z., & Kıroğlu K. (Editörler). *Eğitime Giriş* (ss. 263-282). Ankara: Pegem Akademi.
- Oktay A. (1983). Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimin Dünü ve Bugünü. <http://eb.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5743/1872>
- ÖSYM. (2020). 2020-KPSS Lisans (Genel Yetenek-Genel Kültür, Eğitim Bilimleri, Alan Bilgisi ÖABT) Sınav Sonuçlarına İlişkin Sayısal Veriler. <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/KPSS/LISANS/sayisalbilgiler22102020.pdf>
- Tonga, D. (2020). Son yirmi yılda Türkiye’de sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 1547-1564.
- Usta, İ. (2018). Öğretmen yetiştirme lisans programlarındaki değişim ve açık ve uzaktan öğrenme dersine yönelik öneriler. *AUAd*, 4(4), 58- 68.
- Yıldız Altan, R., Ulutaş, İ. ve Demiriz, S. (2018). Okul öncesi öğretmenliği lisans programında yer alan “öğretmenlik uygulaması” dersine ilişkin görüşlerin karşılaştırılması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38 (3), 869-886.
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (1998). Ankara. Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari-mart-1998.pdf>
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (2007). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari.pdf>
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (2007). Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri (1982-2007). Ankara. <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/ogretmen-yetistirme-ve-egitim-fakulteleri.pdf>

- Yükseköğretim Kurulu YÖK. (2018). Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı.
https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Okul_Oncesi_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf
- Yurdakal, H. İ. (2018). Değişen sınıf öğretmenliği lisans program içeriğinin incelenmesi. Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi, 6(29), 1483-1499.

İletişim/Correspondence

Dr. Öğr. Üyesi Hikmet ZELYURT

hikmet.zelyurt@inonu.edu.tr